N 2349-638x
Impact Factor 6.293

AAYUSHI INTERNATIONAL INTERDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL
PEER REVIEW & INDEXED JOURNAL
Email id : aiirjpramod@gmail.com
www.aiirjournal.com

SPECIAL ISSUE No. 93

Impact of Globalization in India

Executive Editor
Dr.Manohar Totare
Principal
Shahir Annabhau Sathe Mahavidyalaya,
Mukhed, Dist. Nanded

Co-Editor
Dr. Ashok Andhare
Dr. G. Ramana Reddy

Chief Editor
Prof. Pramod Tandale

Scanned with OKEN Scanner

Sr. No.	Name of the Aurhor	Title of Paper	Page No.
53.	प्रा. डॉ. शरदचंद्र देगलूरकर	मराठी संतसाहित्यातील नीतिविचार व आजचा युवक	151
54.	प्रा.डॉ.पवार राजाभाऊ श्रीहरी	मुक्तिपर्व उपन्यास में दलित चेतना	153
55.	प्रा.डॉ.कलवले गोविंद के.	योग आणि ताण	155
56.	प्रा. दिगंबर ज्ञानोबा गायकवाड	योग और तनाव	158
57.	सुचिता बबनराव जाधव डॉ. जे. के. वाघमारे	लातूर व उस्मानाबाद जिल्ह्यातील व्यावसायिक रचनेचा अभ्यास	160
58.	प्रा. डॉ. केशव पाटील	ग्रामीण कादंबरी : अनुभवांच्या पातळीवरील कलात्मक रूप	163
59.	प्रा.माधव मंदेवाड	विमुद्रीकरण	166
60.	डॉ.हनुमंत दत्तु शेवाळे	वैश्वीकरण के परिप्रेक्ष्य में हिंदी भाषा	16[illegible]
61.	प्रा.डॉ.महावीर उदगीरकर	व्यंग्य विधा और वीरेंद्र जैन के 'उंगली' व्यंग्य का अवलोकन	17[illegible]
62.	डॉ. संग्राम सोपानराव गायकवाड	समकालीन कविता अर्थ एवं परिभाषा	1[illegible]
63.	प्रा. डॉ. फड एस.पी.	हैद्राबादचा शेवटचा निझाम नवाबमिर उस्मान अलीखाँन	1[illegible]
64.	हजारे श्रीनिवास	आधुनिक युग : स्त्री सबलिकरण	[illegible]
65.	प्रा.डॉ. अशोक विश्वनाथ अंधारे	समकालीन हिंदी काव्य साहित्य में स्त्री चेतना	[illegible]

ISSN 2349-638X
www.aiirjournal.com

Special Issue Theme : - Impact of Globalization in India (Special Issue No.93)
ISSN 2349-638x Impact Factor 6.293
21st March 2020

योग आणि ताण

प्रा.डॉ.कलवले गोविंद के.
क्रीडा विभाग
कर्मयोगी तुळशिराम पवार महाविद्यालय, हडोळती ता.अहमदपूर जि.लातूर

प्रस्तावना :-

आज कालच्या धावपळीच्या काळात माणूस हा आपल्या आरोग्याकडे लक्ष देत नसल्यामुळे माणसाचा शारिरिक आणि मानसिक ताण हा वाढत आहे.म्हणून माणसाचे शरीर चांगले तर मन चांगले असे म्हटले तर वावगे ठरत नाही. आणि माणूस हा कमाईच्या मागे लागल्यामुळे तसेच सुख सुविधांचा पाठलाग करत असल्यामुळे माणसाला स्वतःच्या शरीराकडे लक्ष दयायला वेळ मिळत नाही. जर का एखादी गोष्ट माणसाच्या मनासारखी नाही झाली तर माणसाचा शारीरिक आणि मानसिक तणाव हा वाढतो. माणसाचे जर आरोग्य चांगले असेल तर माणूस कोणतेही गोष्ट करू शकतो.

आरोग्य :-

आरोग्य हा शब्द (Health) या शब्दाचे मराठी रूपांतर होय. म्हणजेच रोगापासून मुक्त असणे किंवा कोणताही रोग नसले म्हणजे आरोग्य होय.

जागतिक आरोग्य संघटनेची आरोग्याची व्याख्या :- आरोग्य म्हणजे शारिरिक, मानसिक व सामाजिक दृष्टी कोनातून सुस्थिर अवस्था होय.

जेंव्हा मानसिक, शारीरिक आरोग्य बिघडते त्यावेळी व्याधी/ रोग/विकार सुरू होते.

ताण येणे ही सुध्दा एका प्रकारची व्याधीच आहे. म्हणजेच दैनंदिन ताणतणाव स्वभाव, प्रकृती, ताण पेलण्याची क्षमता कमी असणे. यामुळे ताण वाढतो.

१) वाहणांचा जास्त वापर :-

वहानाच्या जास्त वापरामुळे खालील बसने बंद होते. रस्त्यातील खडयामुळे पाठीचा मणक्याचे आरोग्य बिघडते, मणक्यातील कठरपणा वाढतो त्याचबरोबर शारीरिक हालचाल एका विशिष्ठ पध्दतीने झाल्यामुळे पोटाच्या स्नायुंना कांहीच व्यायाम न मिळाल्यामुळे पोटाचा आकार वाढतो व त्यामुळे पचन क्रियेवर फरक पडतो. त्यामुळे तान येण्यास सुरूवात होते.

२) ध्वनी व वायुप्रदुषण :-

वहानांचा जास्त वापर म्हणजे आवाजामुळे मेंदूच्या क्षमतेवर परिणाम होतो. सतत आवाजाच्या सानिध्यात राहणाऱ्या लोकांमध्ये चिडचिडेपणा, विस्मरण, मानसिक अस्वस्थता, मानसिक तान याचे प्रमाण वाढते.

याच प्रमाणे वाहनांतून जो कार्बन मोनोक्साईड बाहेर पडतो त्यामुळे भिती, दडपण, टेन्शन, डोकेदुखी याचे प्रमाण वाढते.

३) मानसिक ताण :-

प्रत्येकाला कांहीना कांही ताण असतोच परंतू प्रत्येकाची ताण पेलण्याची क्षमता वेगवेगळी असते. तानाच्या बाबतीत तिन बाबी महत्त्वाच्या सांगितल्या जातात. १) पाण्यावरची रेघ २) वाळूवरची रेघ ३) दगडावरची रेघ

१) पाण्यावरची रेघ :-या प्रकाराच्या ताणात शरीर व मनावर घडणारे परिणाम मर्यादीत असतात.

२) वाळूवरची रेघ :- या प्रकाराच्या ताणात शरीर व मनावर कांही काळ परिणाम होतो.

३) दगडावरची रेघ :- यामध्ये जर तान जास्त तर त्याचा परिणामा मोडेन पण वाकणार नाही म्हणजेच असा तान जर असेल तर काही आजार कायम स्वरूपी माणसाच्या शरीरात, मनात ताण मांडतात.

तणाव कमी करण्याचे नियोजन :

१) डॉक्टरच्या सल्याने औषधे घेणे.
२) योग्य सल्याने व्यायाम करावा.
३) आजारानुसार आहार नियोजन करावे.
४) योगासने प्राणायाम
५) ध्यान

उपाये :-

मधुमेह, उच्च रक्तदाब, थायरॉइडचे आजार हृदयविकार, दमा अशा आजारा[illegible] ...
...पर्यंत संवन कमी होऊ शकते

ISSN 2250-169X

International Registered & Recognized
Research Journal Related To Higher Education For All Subjects

VISION RESEARCH REVIEW

CHIEF EDITOR

DR. BALAJI KAMBLE

Scanned with OKEN Scanner

INDEX

Sr. No	Title for Research Paper	Pa N
1	E-Commerce in India : Recent Growth and Investments P. Bala Muralidhar	
2	E-Resources and Library Services in Agriculture University Libraries of Maharashtra Dr. Dipali R. Deshmukh	1
3	साहित्य अध्ययन का महत्त्व डॉ. पंढरीनाथ शिवदास पाटील	2
4	हिन्दी दलित उपन्यास, कहानी एवं आत्मकथा डॉ. गोपाळ शंकरराव भोसले	2
5	स्वतंत्र मतदारसंघ, लखनौ करार व द्विराष्ट्रवाद वसंत निवृत्ती बंडे	3
6	मराठवाडयाच्या ग्रामीण कवितेतील शेतकरी (१९९५-२०१०) डॉ. मोहन श्रीरंग कांबळे	3
7	उखाण्यातील विनोदाचे स्वरूप पांडुरंग भिवाजी गोरे	4
8	दलित मराठी वाङमयीन नियतकालीकांचे साहित्यप्रकारात योगदान बालाजी नारायण शिंदे	5
9	लोकसाहित्यातील लोकगीते सोमराथ त्र्यंबक व्यवहारे	5
10	पं. राम मराठे यांचे संगीत कार्यातील योगदान अमोल जाधव	6
11	क्रीडा शिक्षकाचे सामाजिक योगदान : एक चिकित्सक अभ्यास डॉ. गोविंद के. कलवले	7

Scanned with OKEN Scanner

11

क्रीडा शिक्षकाचे सामाजिक योगदान : एक चिकित्सक अभ्यास

डॉ. गोविंद के. कलवले
संचालक शारीरिक शिक्षण,
कर्मयोगी तुळशिराम पवार महाविद्यालय,
हडोळती, जि. लातूर

Research Paper - Physical Education

प्रस्तावना :

आजच्या संगणकाच्या काळात मानवाच्या शारीरिक हालचाली कमी झाल्या आहेत. सर्व व्यवहार एका जागेवर बसून केले जातात. परिणामी मानवाचे शारीरिक व मानसिक स्वास्थ्य ढासळत चालले आहे. म्हणून या विज्ञान युगाच्या काळात जगातील सर्व राष्ट्रांमध्ये किंवा समाजामध्ये शारीरिक शिक्षणाच्या माध्यमातून क्रीडा शिक्षक शालेय स्तरावर, महाविद्यालयीन स्तरावर, क्रिडांगणावर, समाज प्रबोधनाचे कार्य करतो व हे प्रबोधन खेळ, स्पर्धा या माध्यमातून केले जाते. म्हणूनच समाज घडविण्यात क्रीडा शिक्षकांचा मोलाचा हात असतो.

समाजाचा कायापालट अनेक घटकामुळे होतो. त्यात क्रीडा शिक्षक महत्त्वाचा घटक आहे. समाजाचे शिक्षण आणि शिक्षण बाह्य असे दोन स्तर असून शिक्षण क्षेत्रात क्रीडा शिक्षक महत्त्वाची भूमिका बजावतो. शिक्षण बाह्य क्षेत्रात देखील नैतिकता म्हणून क्रीडा शिक्षकांनी शारीरिक क्रीडाविषयी उद्‌बोधन, प्रबोधन, प्रचार व प्रसार इ. माध्यमातून समाजाचा कायापालट करण्याचा प्रयत्न करत असतो.

शिक्षण क्षेत्रात प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक, विद्यापीठ स्तरावर क्रीडा शिक्षक विद्यार्थ्यांचा सर्वांगिण विकास करण्याचा प्रयत्न करत असतो. म्हणजेच विद्यार्थ्यांचे आरोग्य निरोगी राहण्यासाठी शारीरिक हालचाली, पूरक व्यायाम प्रकार, सांघिक खेळ, वैयक्तिक खेळ माध्यमातून शरीर बलवान करण्याचे कार्य करत असतो. विद्यार्थ्यांचे मन व आरोग्य निरागी राहण्यामध्ये क्रीडा शिक्षक सिंहाचा वाटा उचलतात. म्हणूनच शालेय किंवा शिक्षण स्तरावर मोलाची जबाबदारी उचलण्याचे कार्य करतात.

Scanned with OKEN Scanner

B.Aadhar' International Peer-Reviewed Indexed Research Journal
Impact Factor -(SJIF) -8.575, Issue NO, 348(CCCXLIX) B

Impact Factor – 8.575
ISSN – 2278

B.Aadhar

Peer-Reviewed & Refereed Indexed
Multidisciplinary International Research Journal

May -2022

ISSUE No- (CCCXLIX) 348 -B

Sciences, Social Sciences, Commerce, Education, Language & Law

Prof. Virag.S.Gawande
Chief Editor
Director
Aadhar Social Research &, Development Training Institute, Amravat

Prof. Sujata Awati

Editor
The New Miraj Education Society's
Kanya Mahavidyalaya, Miraj

Aadhar International Publication
For Details Visit To : www.aadharsocial.com
© All rights reserved with the authors & publisher

Website – www.aadharsocial.com **Email** – aadharsocial@gmail.com

Scanned with OKEN Scanner

B.Aadhar' International Peer-Reviewed Indexed Research Journal
Impact Factor -(SJIF) -8.575, Issue NO, 348(CCCXLIX) B
ISSN : 2278-9308
May, 2022

41	स्त्री उध्दारक राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज प्रा.रमेश शंकर माने	150
42	लिंगभाव, समाज आणि महिलांचा बदलता दर्जा डॉ.सोनटक्के रमेश शंकरराव	154
43	ग्रामीण आणि शहरी विद्यार्थ्यांच्या अध्ययन संपादणूक घटकांचा तुलनात्मक अभ्यास श्री.रामेश्वर दगडोबा वाघ	157
44	समकालीन समाजात सामाजिक शास्त्रांची भुमिका प्राचार्य. श्रीमती. आर.एल.निर्मळे	165
45	भारतातील ग्रामीण विकासात कृषी प्रक्रिया उद्योगांची भुमिका आणि कामगिरी श्री. रोहिणि गि. देशपांडे , डॉ. अनिल कुमार कृ. वावरे	169
46	भारताच्या विकासासाठी Digital Marketing चे योगदान रोहित भिमराव कुंभारकर	176
47	कृषी आणि शाश्वत विकास प्रा.एस्. एच्. हेरवाडे	180
48	समाजाच्या मूल्यनिष्ठ जडणघडणीत साहित्याचे योगदान डॉ. सागर अशोक पाटील	185
49	ग्रंथालय शास्त्रातील माहितीचे स्त्रोत/साधने साईचरण व्यंकटेश पेंडकर	191
50	महात्मा गांधीची अहिंसा — आत्मिक शक्ती डॉ. सौ. संगिता संपत पाटील	194
51	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि ग्रामीण विकास (Dr. Babasaheb Ambedkar and Rural Development) प्रा. सतिश अजित कांबळे	197
52	लोकराजा छत्रपती राजर्षी शाहू महाराज - सामाजिक व राजकीय विचार. सौ. सविता रोहित कुंभारकर	201
53	राजर्षी शाहू महाराज आणि त्यांचे बहुजन उद्धार कार्य शहारूख फारूख शेख	206
54	सद्यकालीन भारताच्या राष्ट्रीय सुरक्षे संदर्भात भारताचे परराष्ट्र धोरणाचा चिकित्सक अभ्यास प्रा.डॉ.टी.एम.पाटील	209
55	भारतीय समाजाचा लिंगभावविषयक दृष्टीकोन प्रा.डॉ.तनश्री भिमराव कुंभारकर	213
56	छत्रपती शाहू महाराजांचे शिक्षण विषयक कार्य डॉ. उर्मिला क्षीरसागर	217
57	सोशल मिडीया आणि समाज सहा. प्राध्या. उर्मिला अनिल पाटील	222
58	पंतप्रधान उज्वला गॅस योजना : एक समाजशास्त्रीय विश्लेषण प्रा.व्ही.एन.कांबळे	225
59	कोल्हापूर जिल्ह्यातील पिकपद्धतीतील बदलांचा परिणाम: एक अभ्यास कु. वनिता देवगोंडा पाटील	229
60	क्रीडा क्षेत्रावरती महामारीमुळे झालेले दुष्परिणाम सहा प्रा व्हटकर अनिता मधुकर ,प्रा डॉ कलवले गोविंद केरबा	235

Scanned with OKEN Scanner

B.Aadhar' International Peer-Reviewed Indexed Research Journal
Impact Factor -(SJIF) -8.575,Issue NO, 348 (CCCXLIX) B
ISSN : 2278-9308 May, 2022

क्रीडा क्षेत्रावरती महामारीमुळे झालेले दुष्परिणाम

सहा प्रा व्हटकर अनिता मधुकर
शारीरिक शिक्षण संचालक
आर्टस ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज कडेपूर
ता.कडेगांव जि.सांगली

प्रा डॉ कलवले गोविंद केरबा
शारीरिक शिक्षण संचालक
कर्मयोगी तुळशीराम पवार महाविद्यालय,
हडोलती ता.अहमदपूर, जि. लातूर

प्रस्तावना.

२२ मार्च २०२०Covid-19 च्या प्रादुर्भावामुळे देशभर जाहिर झालेले पहिले १ दिवसाचे लॉकडाऊन सगळे कसे जिथल्या तिथे ठप्प झालेले होते. पर्यटन स्थळे, सार्वजनि ठिकाणे, शाळा, महाविद्यालयअगदी मंदिरांना देखील कुलपे लावण्यात आली होती. लोकां देखिल घरामध्येच सतर्क राहण्यास सांगीतले गेले होते, १५ दिवसाचे लॉकडाऊन लोकांना त्यांचे येणाऱ्यासंकटाची चाहूलही नव्हती. पुढे.पुढे १५ दिवस म्हणता म्हणता आणखी १५ दिवस १महि ३महिने मग जवळपास दीड वर्ष (१वर्ष ६महिने) हे पुढे असेच चालू राहिले होते.या लॉकडाऊन लोकांची अवस्था पिंजऱ्यात राहण्याऱ्या प्राण्यांच्या सारखी झाली होती.काय ते फक्त जिवनावश् वस्तूसाठी थोड्याथोड्या प्रमाणात लॉकडाऊनमध्ये शिथीलता आणली गेली.

Covid-19 हा एक संसर्गजन्य आजार आचानक भारतात नव्हे तर पुर्ण जगात प्रवेश क आणि पुर्ण जग ठप्प करुन सोडतो. ही अशी महामारी ठरली की त्यामुळे लोकांना त्या आजारा कमी पण त्या आजाराच्या भितीमूळे जास्त लोकांना आपले प्राण गमवावे लागले.या परिस्थि मध्ये लोकांना व्यायामावरती, योगावरती जास्त भर दयावा असे प्रसारमाध्यमामधून सांगीतले ह पण प्रत्यक्षात मैदाने, जलतरण तलाव या ठिकाणी लोकांना जाण्यास मनाई होती.घरात बसून हवा कुठून मिळणार, पहाटे व्यायामासाठी फिरायला जाणारे, सायकलींग करणारे लाखो घरामध्ये बंदीस्थ होते. शेजारच्या घरात तर दुरच पण त्याच्याशी बोलायला ही घाबरत होते. त्या परिस्थितीत राहण्याची लोकांनी जणू स्वत:ला सवयच लावून घेतली होती. यामध्ये ल मुलांची मानसिकता तर खूप बिघडलेली दिसून येते. याचा परिणाम सध्याच्या काळातही जाण आहे. लहान मुलांना या काळात मनोरंजनाचे साधन म्हणून फक्त टिव्ही व मोबाईल एवढेच देण्यात आले होते. त्यातच आणि विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान नको म्हणून ऑनलाईन शि प्रणालीचा वापर लहानां पासून मोठया विद्यार्थ्यांपर्यंत मोबाईलद्वाराच देण्यात आले. त्यामुळे अ सध्या सर्वच मुलांना मोबाईलचा अतिप्रमाणात वापर करण्याची सवय लागली आहे. अभ्या आवडं किंवा शाळा महाविद्यालयात जाऊन शिक्षण घेण्याची आवड/ईच्छा त्यांना राहिलेली नाही. त्यामुळे वर्गातील विद्यार्थ्यांच्या संख्येमध्ये अतिशय घट झालेली पहावयास मिळत आहे.

या महामारीमुळे लोकांचे जिवन हैरान करुन टाकले होते. उपजिवीकेसाठी चालू अस छोटा—मोटा व्यवसाय ही या लॉकडाऊन मुळे बंद पडला होता. लोकांच्याकडे जगण्या तुटपुंज्या पैश्यामध्ये आपला उदरनिर्वाह चालवावा लागला होता. लोकांना एकमेकांशी प्रत्यक्ष साधता येत न्हवता. रहदारीचे, दळणवळणाचे मार्ग ही ठप्प झाले होते. या सर्व घटनांमुळे लो सामाजिक, आर्थिक, शैक्षणिक, दैनंदिन जीवणाची सर्वच कोंडी झाली होती. या जवळपा वर्षाच्या काळात घडलेल्या घडामोडीमध्ये भारत देश आर्थिक गोष्टींमध्ये १० वर्ष पाठीमागे आहे असे म्हटले जात आहे.

व्याख्या.

महामारी : "एखाद्या संसर्गजन्य विषाणूमुळे जगातील लोकांचे प्राण मोठ्या प्रमाणात ध येतात. लोकांचे मृत्यूचे प्रमाण खूप मोठ्या प्रमाणात असते त्यास महामारी असे म्हणतात."

भारतामध्ये आलेले साथिचे/महामारीचे रोग

१७२० — प्लेग
१८२० — हैजा
१९२० — फ्लू
२०२० — कोरोना

ONE DAY INTERDISCIPLINARY NATIONAL CONFERENCE ON 'THOUGHTS OF MAHATMA GANDHI : YESTERDAY, TODAY & TOMORROW'

Organized by

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

&

Department of History, Economics & Philosophy

KARMAYOGI TULSHIRAM PAWAR MAHAVIDYALAYA, HADOLTI

Tq. Ahmedpur Dist. Latur (M.S.)

NAAC Accredited With 'B' Grade

Saturday 28th October 2023

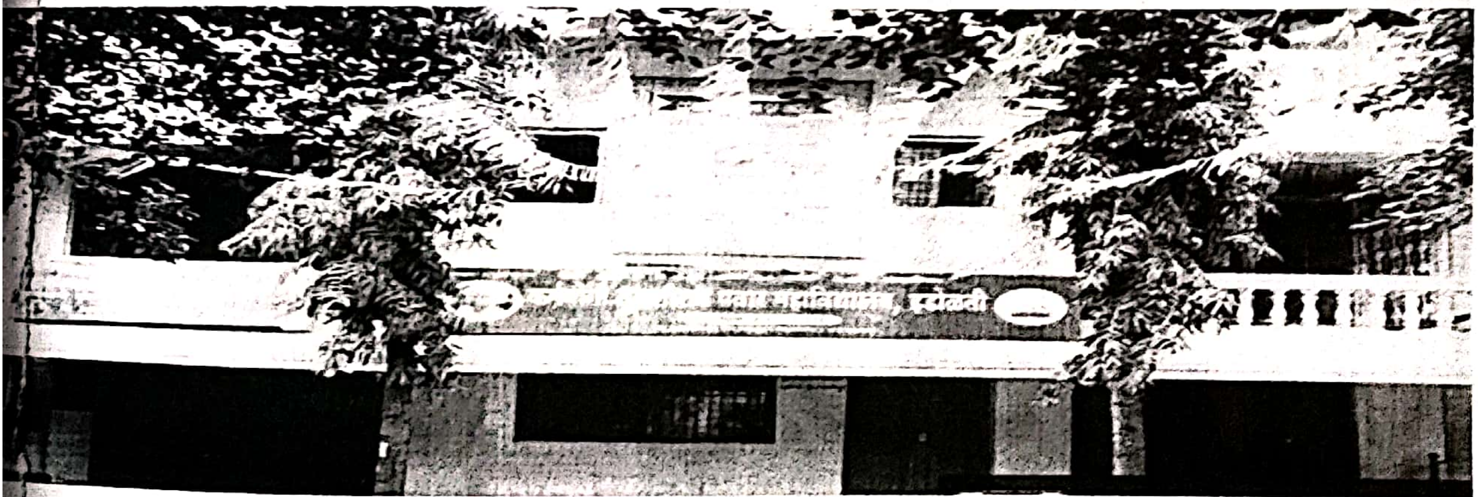

...act Factor - 7.9 (SRJIF)

उदयगिरी बहुभाषिक इतिहास संशोधन पत्रिका

ISSN - 2583-8423 (Online)
https://udayagiri.aaassher.org

A Bimonthly, Refereed, & Peer Reviewed Journal of History September - October - 2023 (ISSUE No - 04)

Chief Editor
...r. Anant N. Shinde
...yagiri Bahubhashik Itihas Sanshodhan Patrika

Executive Editor
Dr. Deepak Bachewar
Principal
Karmayogi Tulshiram Pawar Mahavidyalaya,
Hadolti Tq. Ahmedpur Dist. Latur

Editors
Dr. Ramesh Gangthade
Dr. Raosaheb Ingle
Dr. Suvarna Tenkale

15	तथागत बुद्ध और महात्मा गांधीजी का अहिंसा वाद - प्रा. डॉ. बुवा सूर्यभान रमेश	635 – 637
16	महात्मा गांधी आणि क्रिकेट - प्रो. डॉ. गोविंद केरबा कलवले	638 – 641
17	Mahatma Gandhi's Concept of Truth and Its Literary Interpretations in Indian Literature - More J. G.	642 – 645
18	महात्मा गांधी व चंपारण्य सत्याग्रह - पुनम अनिल कठारे	646 – 649
19	महात्मा गांधी यांच्या विचारांची वर्तमान प्रासंगिकता - प्रा. पुरुषोत्तम रंगराव चाटे	650 – 653
20	Mahatma Gandhi's Vision for the Future of India: The Significance of Enlightened Perspective - Dr. Hatode Kirtiratna B.	654 – 658
21	महात्मा गांधी यांचे अस्पृश्यता निर्मूलनविषयक विचार - प्रा. देवशेट्टे सुरेश मनोहरराव	659 – 662
22	गांधीवाद: एक शास्वत विकासाची प्रेरणा - डॉ. रावसाहेब पिराजी इंगळे आणि डॉ. विजय नागोराव भोपाळे	663 – 666
23	Educational Philosophy of Mahatma Gandhi - Dr. More Babruwan	667 – 670
24	गांधी बापू : मानवतेचा पुजारी - डॉ. दिगंबर नागोराव माने	671 – 675
25	महात्मा गांधी यांचे ग्रामविकास विषयक विचार : एक अभ्यास - प्रा. डॉ. दामावले डी. एन.	676 – 679
26	ग्रामोद्योग (Village Industry) - डॉ. सतीशकुमार बाबुराव डोंगे	680 – 683
27	धर्म आणि परमेश्वर : महात्मा गांधी - प्रा. मनोज आर. पवार	684 – 686
28	महात्मा गांधी आणि असहकार चळवळ - डॉ. घन आनंद लक्ष्मीकांत	687 – 692
29	महात्मा गांधी यांचे शिक्षण व्यवसाय विषयी विचार: काल, आज, आणि उद्या - नादरगे चंद्रदीप बालाजी	693 – 699

Scanned with OKEN Scanner

Open Acce...
उदयगिरी - बहुभाषिक इतिहास संशोधन पत्रि...
(A Bimonthly, Refereed, & Peer Reviewed Journal of His...
Published by: AAASSHER, Mumbai, (MS) In...
Journal homepage: https://udayagiri.aaassher.o...
ISSN (Online): 2583-8...
Volume 1, Issue 4, October 2023; Pages 638 – 6...

Original Research Artic...

महात्मा गांधी आणि क्रिकेट

प्रो. डॉ. गोविंद केरबा कलवले

विभाग प्रमुख, क्रीडा विभाग, कर्मयोगी तुळशीराम पवार महाविद्यालय हाडोळती ता. अहमदपूर जि. लातूर ४१३५१४ महाराष्ट्र, भारत

Corresponding author E-mail: ---

एकेकाळी धर्माच्या आधारावर मुंबईत होणारे पंचरंगी सामने बंद पडले ते महात्मा गांधी यांनी आंदोलनाचे हत्यार उभारल्यामुळे. या पंचरंगी सामन्यांच्या इतिश्रीलाही आता ७५ वर्षे होत आहेत.

महात्मा गांधी यांची १५०वी जयंती देशभर साजरी होत असतानाच क्रिकेट या भारतातील सर्वांत लोकप्रिय खेळाचा यंदाच्या मोसमाची नांदी झाली आहे. भारतावरील ब्रिटिश राजवट, परदेशी बनावटीच्या वस्तूंसह देशातून हद्दपार करण्यासाठी आयुष्यभर ज्या महात्मा गांधी यांनी लढा दिला, त्यांचा क्रिकेट या इंग्लंडमधून आयात केलेल्या आणि कानामागून येऊन तिखट झालेल्या खेळाशी काही संबंध असेल अशी सुतराम शक्यता वाटत नाही. पण तरीही तो होता. त्यांच्या शालेय जीवनात प्रत्यक्ष क्रिकेटशी आणि पुढे १९४६ मध्ये त्या खेळातील अफाट लोकप्रिय सामन्यांच्या विरोधात जाऊन ते इतिहासजमा करण्यात महात्माजींचा मोठा वाटा होता.

स्वातंत्र्यपूर्व काळात एक गुलाम राष्ट्र म्हणून परदेशात आपल्या देशाकडे पाहिले जायचे. त्यामुळे त्याकाळी आजच्यासारखे क्रिकेट खेळणारे परदेशी संघ भारतीयांशी खेळण्यास नाराज असत. तरीही भारतात राज्यकर्ते म्हणून स्थायिक झालेले ब्रिटिश आणि ऑस्ट्रेलियासारखे त्यांचे मांडलिक देशातील भारतात वास्तव्यास असलेले सैनिक आणि नोकरशहा विरंगुळ्याचा काळ आपआपसात क्रिकेट खेळण्यात व्यतीत करत. काही काळाने त्यांनी सुखासीन जीवन जगणारे भारतातील संस्थानिकही त्यांच्या खेळात सामील करून घेतले गेले. हे क्रिकेट सामन्यांचे भारतीयांना वेड लागले.

LangLit

An International Peer- Reviewed Open Access Journal
ISSN-2349-5189
Impact factor 5.61 Indexed Journal
www.linglit.org.

Special Issue February, 2026

VIKSIT BHARAT 2047 : A GLOBAL PERSPECTIVE

- Chief Editor -

Dr. Vasant Biradar

- Editor -

Prof. Dr. Durgadas Chaudhari

- Co-Editor -

Prof. Dr. Abhijeet More

- Indexed -

ICT Google Scholar, Research Gate, Academia. Edu., IBI, IIFC, DRJI, The Cite Factor

Scanned with OKEN Scanner

अनुक्रमणिका (INDEX)

Name of Title	Authors Name	P.No.
विकसित भारत में हिंदी भाषा और पत्रकारिता का योगदान	प्रा. धनराज शिवदास बिराजदार	15
हिंदी भाषा और साहित्य की भूमिका	डॉ. अमर आनंद आलदे	18
महिला सशक्तिकरण: समता की ओर यात्रा	डॉ. हासुळे सिंधु रामकिसन	22
हिंदी का विकसित वैश्विक परिदृश्य	प्रा.बालाजी सूर्यवंशी	27
हिंदी कथा साहित्य में वैश्वीकरण का चित्रण	प्रा. डॉ. पांडुरंग ज्ञानोबा चिलगर	30
विकसित भारत : 2047 के परिप्रेक्ष्य में भारतीय भाषा और साहित्य की भूमिका	प्रो. डॉ. नागराज उत्तमराव मुळे	34
Digital Transformation in India : The Impact of AI on Development	More Ranjit Devidas	37
Vikasit Bharat 2047: The role of Indian Languages and literature	Miss. Manisha Zol	44
The Algorithm as Author : Ethical Challenges of AI-Generated Literature in the Context of Viksit Bharat 2047	Mr. Sumit N. Kumthekar	48
VIKSIT BHARAT 2047: ROLE OF INDIAN LANGUAGES AND LITERATURE	Dr. Atish Chandrakant Akade	53
WOMEN EMPOWERMENT IN INDIA	Prof. Dr. Ghayal S. P.	60
Libraries and their crucial Role in the Research and Publication Ethics	Dr Sharad Suryabhanrao Chavan	65
Sports science	Dr. Govind Kerba Kalwale	70
Tribal Women's Empowerment and Gender Equality	Mr.Ajay Shriram Murmure	73
Innovative Library Services in academic libraries	Mr. Parmeshwar Manikrao Ingle	77
THE ROLE OF YOGA IN SPORTS	Dr. More S.G.	81
Digital Library Services in 21st Century	Dr. Gajmal Arjun Bandu	84
India at 100: Viksit Bharat 2047 and the Future of Global Development	DR. VIJAYKUMAR GANPATRAO PAWAR	89

Scanned with OKEN Scanner

13. Sports science

Dr. Govind Kerba Kalw
Director of Sports ,
K.T.P.Mahavidyalaya,Hadolti,I

Sports science is an interdisciplinary field that applies scientific principles stand and improve athletic performance, exercise and physical activity. It combine of science, including physiology, psychology, biomechanics, and nutrition to stuc body functions during exercise, physical training and to potentially prevent inj science is also known as exercise science, human performance, or sport and ex ence.

- **Key areas include :**
  - Exercise physiology
  - Biomechanics
  - Sports psychology
  - Sports nutrition
  - Sports medicine
  - Performance analysis
  - Rehabilitation and injury prevention
- **Importance of Sports Science in Athletic Performance**

Sports science plays a crucial role in enhancing athletic performance by pr scientific understanding of the human body and how it responds to exercise and activity. It has the potential to help athletes and coaches develop individualizec programs, optimize nutrition and recovery strategies

Sports science research can help lead to evidence-based approaches that will a letes and active individuals to exercise in optimal ways."

Sports science also informs the development of sports equipment, technolog cilities. From identifying the best materials for helmets and equipment to develop sustainable sports facilities, these innovations may improve human performance hance safety.

Sports science performance enhancement refers to the use of scientific princi evidence-based practices to improve an athlete's physical, mental, and tactical perf in sports. Some examples of key applications in sport science may include :
Training programs : One of the key applications of sports science includes develo entifically-backed training plans to target specific areas of athletic performance like and speed. By customizing training to athlete's specific needs, the outcome may effective.

Scanned with OKEN Scanner